

Motion till riksdagen

1988/89:Sk53

av Bo Lundgren m.fl. (m)

med anledning av prop. 1988/89:126 om
ersättning för kostnader i ärenden och mål om
skatt, m.m.

I propositionen föreslås att det skall bli möjligt att med statsmedel ersätta en skattskyldig för hans kostnader för ombud eller biträde, utredning eller annat som skäligen behövs för att ta tillvara hans rätt i ett ärende eller ett mål om skatt. Ersättning skall utgå om det med hänsyn till omständigheterna är oskäligt att den skattskyldige själv står för kostnaderna. Lagen omfattar enligt förslaget också tullar och avgifter.

Det framgår av propositionen att *huvudregeln* alltså skall vara att den skattskyldige själv svarar för sina kostnader i ordinära ärenden och mål om skatt. De regler som föreslås i propositionen har karaktären av undantagsregler och skall vara tillämpliga om någon haft kostnader utöver vad som kan anses vara normalt och om det finns skäl att anlita ombud eller biträde.

Moderata samlingspartiet har under en lång följd av år i motioner till riksdagen krävt att rätt till ersättning för kostnader i skattemål skall införas. Vi har i det sammanhanget påpekat att det förslag (DsFi 1986:20) som efter remissbehandling legat till grund för propositionen varit otillräckligt. Utgångspunkten för vår syn på hur rätten till ersättning skall utformas är att det idag är en kraftig obalans till den enskildes nackdel. Staten stiftar de alltmer komplicerade skattelagarna och svarar genom skatteförvaltningen för taxering och uppbörd. Det är uppenbart att en enskild skattebetalare normalt har sämre förutsättningar än skatteförvaltningen såväl vad gäller kompetens som resurser.

Besvär över taxering kan lämnas såväl av den skattskyldige som av skattemyndigheten. I skatteprocessen i länsrätt, kammarrätt och regeringsrätt är skattemyndigheten den skattskyldiges motpart.

För att i någon mån utjämna obalansen mellan staten och skattebetalaren bör införas en avsevärt större rätt till ersättning för kostnader i skattemål än vad som föreslås i propositionen:

- Då en skattskyldig vinner ett skattemål skall denne ha ovillkorlig rätt till ersättning för sina kostnader (en skälighetsbedömning av kostnaderna görs av rätten). Oavsett vem som ursprungligen anfört besvären har den skattskyldiges kostnader orsakats av vad som visat sig vara felaktiga ställningstaganden inom skatteförvaltningen.
- Även i de fall en skattskyldig delvis vinner ett mål eller förlorar det bör ersättning för rimliga kostnader kunna utgå. Storleken på ersättningen får då bedömas med utgångspunkt i varje enskilt fall och lämpligen

fastställas av den domstol som fattar beslut i skattemålet. I de fall då besvären anförts av skattemyndigheten i syfte att utforma praxis och i mål där skattelagstiftningen inte är entydig, bör den skattskyldige få full ersättning för sina kostnader.

- Om skattemyndigheten besvärar sig över beslut som fattats av den första instansen i skatteprocessen — länsrätten — bör det allmänna oavsett vem som vinner målet svara för samtliga kostnader. Detta skulle efterhand kunna medverka till en bättre skattelagstiftning och högre kompetens inom skatteförvaltningen.

Som framgår av ovanstående riktlinjer blir det nödvändigt att göra en skälighetsbedömning av hur stora kostnader som skall ersättas. Hänsyn måste tas till målets omfattning och komplexitet och till den skattskyldiges behov av hjälp.

Regeringen bör skyndsamt utreda den närmare utformningen av en lagstiftning om ersättning för kostnader i skattemål enligt de riktlinjer som ovan angivits. I avvaktan på att en sådan lagstiftning kan träda i kraft godtar vi förslaget i propositionen som jämfört med dagens situation innebär en viss, om än synnerligen begränsad, förbättring. Den föreslagna "självriskan" på normalt 5 000 kr. bör emellertid slopas.

Hemställan

Mot bakgrund av vad som ovan anförts hemställer vi

1. att riksdagen hos regeringen begär skyndsamt förslag om ersättning för kostnader i ärenden och mål om skatt, tullar och avgifter i enlighet med vad som anförts i motionen,
2. att riksdagen i avvaktan på nytt förslag bifaller propositionen 1988/89:126 med den ändring i tillämpningen som föreslås i motionen.

Stockholm den 17 april 1989

Bo Lundgren (m)

Hugo Hegeland (m)

Karl-Gösta Svenson (m)

Knut Wachtmeister (m)

Ewy Möller (m)

Ingegerd Troedsson (m)

Margit Gennser (m)